

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 13/2001 vp

Hallituksen esitys arpajaislaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 197/1999 vp) täydentämisestä

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä toukokuuta 2001 lähettäessään hallituksen esityksen arpajaislaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 197/1999 vp) täydentämisestä (HE 65/2001 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi hallintovaliokuntaan samalla määrännyt, että maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto hallintovaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Tuula Sundström, sisäasiainministeriö

- hallitussihteeri Janne Kaukonen, maa- ja metsätalousministeriö
- filosofian tohtori Minna-Liisa Heiskanen, Hevostietokeskus
- toimitusjohtaja Ilmari Halinen, Fintoto Oy
- pääsihteeri Fred Sundvall, Suomen Ratsastajainliitto ry
- varapuheenjohtaja Matti Pasanen, Suomen Hevosomistajien Keskusliitto ry
- jalostusosaston johtaja Terttu Peltonen, Suomen Hippos ry
- toiminnanjohtaja Petro Ropo, Suomen Ravi- valmentajat ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin perusteista, edellytyksistä ja menettelystä myönnettäessä harkinnanvaraista avustusta hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen sekä avustuksen käytöstä. Ehdotettuun lakiin otettaisiin säännökset myös avustuksen käytön valvonnasta ja tarkastuksista. Lisäksi laissa säädettäisiin avustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä sekä sitä koskevasta viranomaisen toimivallasta.

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa perustuslain asettamat vaatimukset sääntelyn tasosta, avustusten hakijoiden ja saajien velvoitteiden perusteista sekä turvata hyvät hallinnon takeet. Tarkemmat säännökset avustuksen talousarvion mukaisesta hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä sekä niihin liittyvistä ehdoista voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen arpajaislaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Arpajaislakia koskevaan esitykseen sisältyy säännöksiä myös totopelien tuotoista myönnettäviin val-

tionavustuksiin ja nyt annettava hallituksen esitys on luonteeltaan täydentävä hallituksen esitys. Nykyinen valtionapuasäädös ei täytä perustuslain vaatimusta laintasoisesta sääntelystä. Totopelien tuottojen käyttämisestä tulee säätää lail-

la ja arpajaislaissa esitetään niistä säädettäväksi omalla erityislailla. Ehdotetun lain käsittely liittyy arpajaislain kokonaisuudistukseen ja ehdotetun lain on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti arpajaislain kanssa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta toteaa, että lakiehdotus liittyy käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen arpajaislaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 197/1999 vp). Lakiehdotuksella on tarkoitus laintasolla toteuttaa ne perustuslakivaliokunnan totopelien tuotonjaon säädöstasoa koskevat valtiosääntöiset huomautukset, jotka valiokunta sisällytti edellä mainittua hallituksen esitystä koskevaan lausuntoonsa (PeVL 23/2000 vp). Ehdotetussa laissa säädettäisiin perusteista, edellytyksistä ja menettelystä myönnettäessä harkinnanvaraista avustusta hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen sekä avustuksen käytöstä. Ehdotettuun lakiin otettaisiin säännökset myös avustuksen käytön valvonnasta ja tarkastuksista. Lisäksi laissa säädettäisiin avustuksen palauttamisesta ja takaisinperinnästä sekä sitä koskevasta viranomaisten toimivallasta. Ehdotetulla lailla annettaisiin kattava säännöstö, joka korvaisi nykyisen asetustasoisen sääntelyn. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotetulla lailla ei rajoitettaisi eikä lisättäisi nykytilaan verrattuna mahdollisuutta ottaa valtion talousarvioon määrärahoja myönnettäviksi avustuksina hevostalouden ja hevosurheilun edistämiseen. Lailla ei myöskään muutettaisi avustusten myöntämisen yksityiskohtia nykyisestä, eikä lailla olisi vaikutusta myönnettäviin määriin.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä jäljempänä esitettävien huomautuksien ja muutosehdotuksien.

Pykäläkohtaiset huomautukset ja muutosehdotukset

2 §. Ehdotetun pykälän mukaan säädettävän lain mukaisia asioita hallinnoisi maa- ja metsätalousministeriö. Tehtävien hoitamista varten ministeriö voisi lisäksi asettaa hevostalouden neuvottelukunnan. Tällä hetkellä hevostalouden neuvottelukunnasta säädetään asetuksella (17/1996). Asetuksen 1 §:n mukaan neuvottelukunta toimii valtion osuutena vedonlyönnistä kertyvien varojen käyttämiseen liittyvien asioiden hoitamista varten ministeriön apuna. Korostaen neuvottelukunnan merkitystä valiokunta pitää tärkeänä ehdotetun pykälän muuttamista siten, että säännös neuvottelukunnan asettamisesta otetaan lakiin velvoittavana.

4 §. Voimassa olevassa asetuksessa valtioneuvoston hevosjalostuksen edistämiseen ja hevosurheilun tukemiseen (244/1992 ja muutos 1186/2000) todetaan 1 §:ssä avustusten saajat. Saajina luetellaan hevosjalostus- ja raviurheilujärjestöjen keskusjärjestö ja ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestö sekä näiden jäsenjärjestö tai -yhteisö sekä kunta. Edelleen asetuksen muuttoksella on 1.1.2001 alkaen (1186/2000) mahdollistettu avustusten maksu Fintoto Oy:lle. Nyt käsiteltävänä olevan esityksen perusteluissa on todettu, että ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestön, Suomen Ratsastajainliitto ry:n (SRL), toiminnallinen tuki myönnetään veikkausvoittovaroista opetusministeriön kautta. Ratsastajainliiton avustus valtion vedonlyöntiosuudesta on kohdistunut erityiskohteisiin kuten kilpailukaluston hankintaan ja peruskorjaukseen sekä tulospalvelujärjestelmän ja kilpailutoiminnan kehittämiseen. SRL:n tehtävänä on edistää ratsas-

tusta maassamme niin harrastus-, kunto-, kuntoutus-, liikunta- kuin urheilumuotona. SRL on yksi Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n (SLU) jäsenjärjestöistä. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on tuotu esiin, ettei maksukäytännön nykylinjausta ole tarkoitus muuttaa jatkossa. Pääpaino avustuksien maksamisessa on nykykäytännön mukaisesti suunnattu raviurheilun tukemiseen palkintotuen ja kasvattajapalkkioiden muodossa. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on painotettu myös sitä, ettei asetustekstin nostaminen lain tasolle rajoita eikä lisää mahdollisuutta ottaa talousarvioon määrärahoja ja toisaalta ministeriö päättää avustusten maksamisesta harkintavaltansa puitteissa.

7 §. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi mahdollisuus myöntää avustusta kunnalle raviurheilutoiminnassa tarvittavan radan, muiden alueiden ja rakennusten rakentamiseen sekä rakennusten perusparantamiseen. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että säännöksessä tarkoitettu avustus on erä, jota ei ole viime vuosina lainkaan maksettu. Nykyisessä asetusperusteisessa valtionapuserätyksessä oleva mahdollisuus maksaa kunnille avustusta on kuitenkin haluttu säilyttää ehdotetussa laissa.

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Kalli /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Hannu Aho /kesk
Nils-Anders Granvik /r
Pertti Hemmilä /kok
Katri Komi /kesk
Jari Koskinen /kok

Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /kesk
Pertti Mäki-Hakola /kok
Olli Nepponen /kok
Erkki Pulliainen /vihr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.

Valiokunta toteaa, että ehdotettu säännös yhdistää kuntien roolin ahtaasti vain raviurheiluun. Ratsastuspaikkarakentaminen, niin kenttien, maastoratojen kuin maneesienkin rahoitus on maassamme nykyisin yksityisellä pohjalla toisin kuin esimerkiksi Ruotsissa, jossa ratsastuspuitteiden rakentaminen on osa kuntien urheilutoimintaa. Sen vuoksi liikuntapaikkarakentamiseen tarkoitettuja veikkausvoittovaroja tulisi ohjata enemmän hevosurheiluun. Samalla valiokunta korostaa myös ratsastustoiminnan työllistävää ja elinkeinotoimintaa luovaa vaikutusta maaseudulla. Esimerkiksi alueellisilla maaseutuohjelmilla tulisi rahoittaa hevosurheilua. Valiokunta ehdottaa, että pykälää muutetaan siten, että kunnalle voitaisiin myöntää avustusta 1) raviradan tai ratsastusalueen rakentamiseen, 2) ravi- tai ratsastusurheilutoiminnassa tarvittavan muun alueen rakentamiseen ja 3) raveissa tai ratsastusurheilussa tarvittavien rakennusten rakentamiseen ja perusparantamiseen.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti esittää,

että hallintovaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.